

MICHELIN

MOSKWA



ERGO
HESTIA®

Tytuł: Moskwa. Michelin

Teksty: Moscou, Saint-Pétersbourg. Le Guide Vert

Tłumaczenie: Marta Duda

Aktualizacja: Konrad Korycki

Redaktor prowadzący: Agnieszka Krawczyk

Redakcja: Anna Palonek

Projekt graficzny: Dawid Kwoka

Skład i fotoedycja: Sabina Binek

Projekt okładki: Jan Paluch

Zdjęcie na okładce: Vladitto / Shutterstock.com

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 230 98 63

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

Księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bems1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzje.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-4019-0

Copyright © Le Guide Vert Michelin – Michelin & cie

MICHELIN TRAVELPARTNER, 27 cours de l'Île Seguin - 92100 Boulogne-Billancourt

Copyright © for the Polish Edition by Helion, 2018

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**

- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- Nasza społeczność**

MOSKWA



© S. E. / Fotolia.com

Kup książkę

Poleć książkę

NASZE PODPOWIEDZI

Plac Czerwony

Nikommu nie trzeba udowadniać, że Plac Czerwony (zob. s. 36) jest jednym z symboli stolicy Rosji. Panorama ogromnego placu, nad którym górują barwne kopuły soboru Wasyła Błogosławionego i czerwone mury Kremla, zapiera dech w piersiach. Jeśli będziemy mieć szczęście, trafimy na jeden z licznych festiwali lub koncertów regularnie organizowanych na Placu Czerwonym.

Sobór Wasyła Błogosławionego

Fantazyjne kształty i kolory kopuł świątyni (zob. s. 42) przywodzą na myśl baśniowe budowle. Cerkiew, wzniesiona na polecenie cara Iwana Groźnego jako wotum wdzięczności za pokonanie Tatarów, mieni się feerią barw i kształtów. Legenda głosi, że car był tak zadowolony z efektu pracy Posnika Jakowlewa, że nakazał oślepić budowniczego soboru, aby ten już nigdy nie stworzył nic piękniejszego.

Kreml

Twierdza (zob. s. 45) położona na północnym brzegu rzeki Moskwy przez lata była ośrodkiem rosyjskiej władzy państwowej. To tu sprawowali rządy carowie i uzurpatorzy, tyrani i reformatorzy. Potężne mury i okazałe budynki przytłaczają ogromem i zachwycają bogactwem detali architektonicznych. Historyczne znaczenie i architektoniczna świetność tego założenia przyciągają tłumy zwiedzających.

Muzeum Sztuk Pięknych im. Puszkina

Kto powiedział, że obrazy impresjonistów można podziwiać tylko w Paryżu? W Muzeum Sztuk Pięknych im. Puszkina (zob. s. 130) zgromadzono nie tylko imponującą kolekcję obrazów francuskich malarzy, ale także dzieła Cranacha, El Greca, Rubensa, Rembrandta i Botticellego oraz zbiory zabytków sztuki starożytnej. W muzealnych salach wypełnionych arcydziełami można zagubić się na wiele godzin.

Teatr Wielki

Nawet jeśli nie jesteśmy miłośnikami tańca, warto zobaczyć na żywo przedstawienie jednego z najsłynniejszych zespołów baletowych na świecie (zob. s. 93). Zachwyty wzbudza nie tylko sztuka artystów, ale i wyjątkowa atmosfera tego miejsca. Warto zaplanować zakup biletów z wyprzedzeniem, ponieważ pula szybko się kończy, a chętnych nie brakuje!



Teatr Wielki

Metro

Trudno uwierzyć, że metro może być atrakcją turystyczną, a jednak w Moskwie to możliwe! Stacje (zob. s. 92, 97, 98, 107) wyłożone marmurem, dekorowane rzeźbami, mozaikami i witrażami przypominają pałacowe wnętrza. Podziemna przygoda nie ma końca... jedną z najgłębiej położonych linii metra na świecie obsługuje aż 200 stacji.

Odpoczynek w Parku Gorkiego

Jeśli przytłoczy nas ilość wrażeń i zmęczy zwiedzanie, możemy spędzić dzień w parku rozciągającym się wzdłuż brzegu rzeki Moskwy (zob. s. 118). Na ogromnym terenie rekreacyjnym, bardzo popularnym wśród moskwiaków, znajdują się restauracje, sale widowiskowe, karuzele i stawy, po których można pływać łódkami. Jeśli przyjedziemy do Moskwy zimą, warto przyjść tu na łyżwy. Zmarznięci mogą ogrzać się przy kubku gorącej czekolady w jednej z parkowych kawiarni.

„Siedem sióstr”

Mogą się podobać lub nie, ale nie sposób ich nie zauważyć. Socrealistyczne wieżowce, powstałe w czasach stalinowskich, dominują nad panoramą stolicy (zob. s. 79, 107, 112). Wysokościowce, zbudowane w latach 40. i 50. XX w., były częścią szeroko zakrojonej koncepcji przebudowy Moskwy. Nic dziwnego, że ich sylwetki wydadzą się nam znajome – według zbliżonego projektu wzniesiono Pałac Kultury i Nauki w Warszawie.

GUM

Nawet jeśli nie jesteśmy potencjalnymi klientami najdroższych światowych marek, warto zobaczyć ten ekskluzywny dom towarowy, który mieści się w wyjątkowym budynku łączącym konstrukcję ze szkła i żelaza z formami inspirowanymi architekturą staroruską (zob. s. 41). Światło wpadające przez szklane dachy oświetla trzy bogato zdobione pasáže handlowe. W powietrzu unosi się zapach luksusu.

Galeria Tretiakowska i Galeria Tretiakowska na Krymskim Wale

Podróż w nieznanne przez historię rosyjskiego malarstwa (zob. s. 136, 142) – od wzruszających obrazów pieriedwiżników, dokumentujących rzeczywistość społeczną XIX w., po awangardowe dokonania twórców początku XX w., które nawet dzisiaj zaskakują nowatorstwem rozwiązań.

Zakup matryoszek

Drewniane, malowane lalki, wydrążone w środku i włożone jedna w drugą, są obowiązkową pamiątką z Rosji! Tradycyjne zabawki najlepiej kupić na pchlim targu w Izmańjowie (s. 150), choć znajdziemy je także w sklepikach na Arbacie (s. 71).



Matryoszek

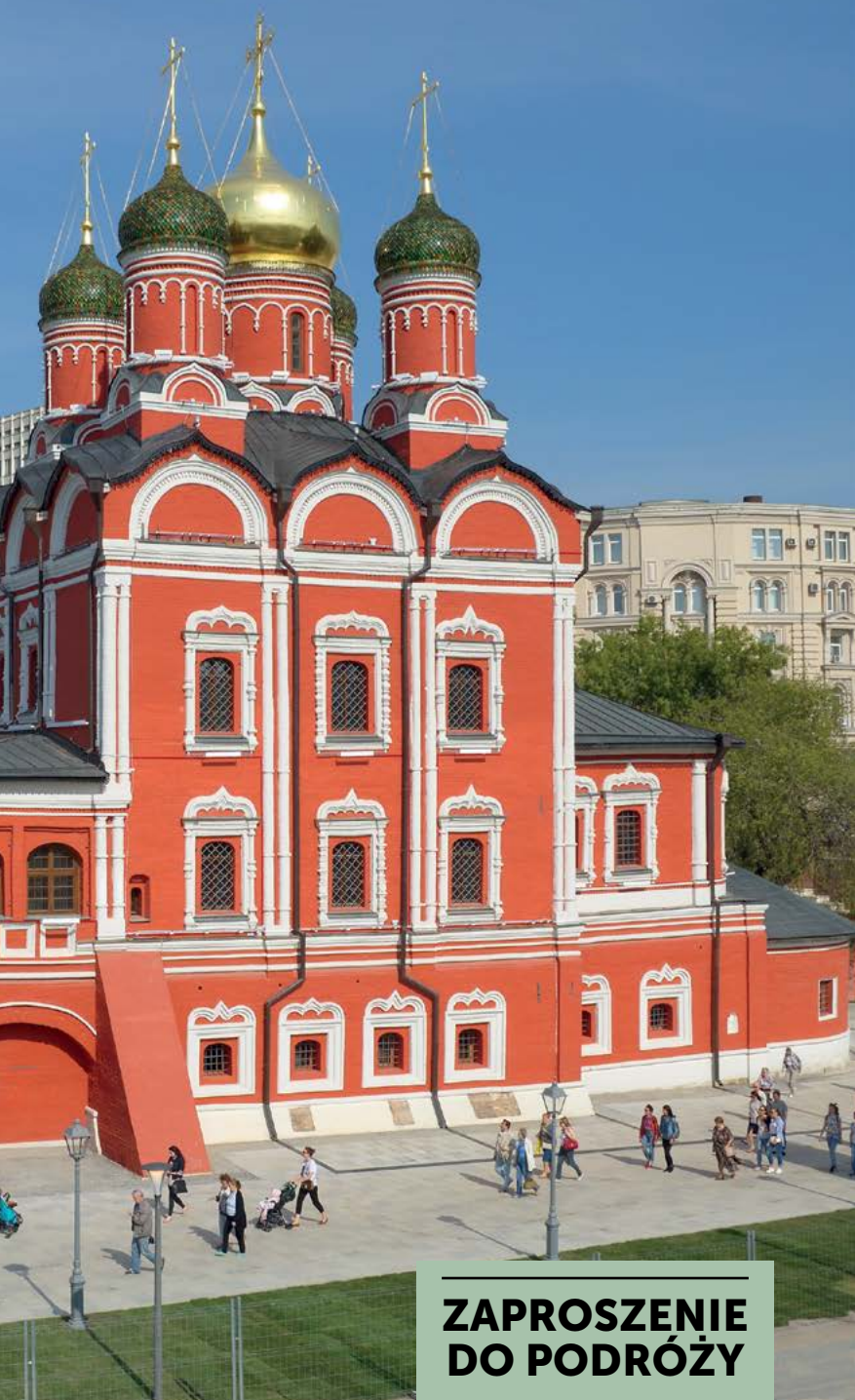


© koromelena / Fotolia.com

Cerkiew monasteru Znamieńskiego

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)



**ZAPROSZENIE
DO PODRÓŻY**

Kup książkę

Poleć książkę

OTO MOSKWA

Położenie

Federacja Rosyjska, rozciągająca się na terenie od Bałtyku aż po Pacyfik, zajmuje powierzchnię 17 mln km² (czyli pięćdziesiąt pięć razy większą od Polski) i jest największym państwem świata. Europejską część kraju, oddzieloną od niekończącej się Syberii niewysokim łańcuchem górskim Uralu, zajmuje niemal w całości Nizina Wschodnioeuropejska, która na południu graniczy z wyżynami. Przecina ją wiele dużych rzek. Moskwa jest położona w środkowej części Rosji europejskiej, nad meandrującą rzeką Moskwą – dopływem Oki, połączonym z Wołgą Kanałem Moskwy. Otacza ją tzw. Złoty Pierścień zabytkowych średnio-wiecznych miast.

Szybki rozwój

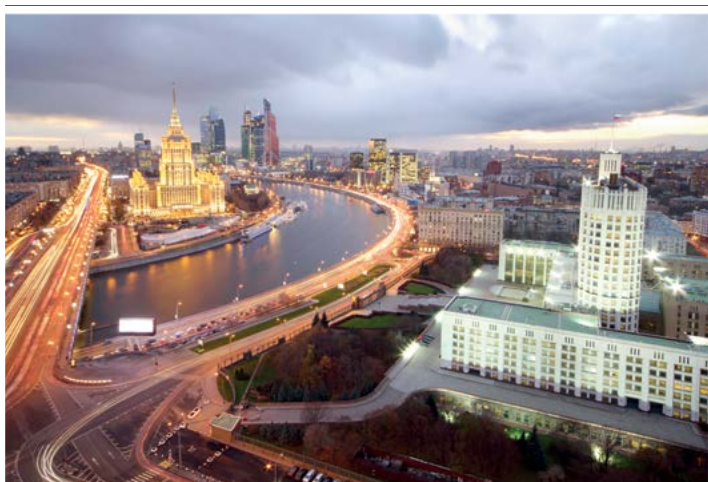
Moskwa zajmuje powierzchnię 1080 km² i jest zamieszkiwana przez prawie 12 mln mieszkańców. Do stale zmieniającej się metropolii są ściągane wszystkie zasoby kraju. Symbolem politycznej stolicy scentralizowanego państwa jest legendarny Kreml. Moskwa jest również najważniejszym ośrodkiem gospodarczym i finansowym Rosji. Nieustannie wznosi się tu nowe budynki mieszkalne, centra handlowe

i siedziby wielkich koncernów, które pragną podkreślić swój prestiż, budując jak najwyższe wieżowce. Gwałtowny rozwój budowlany stolicy nie oznacza na szczęście, że zapomniano o dawnej Moskwie. Część starych dzielnic jest odnawiana i rewitalizowana. Wiąże się z tym wiele problemów, takich jak wysiedlanie uboższej ludności z historycznego centrum do nowych bloków w dzielnicach położonych na obrzeżach miasta. Na ich miejsce szybko wprowadzają się luksusowe butiki oraz zachodnie i rosyjskie firmy.

Język rosyjski

Urzędowym językiem Federacji Rosyjskiej mówi 250 mln osób w Rosji i byłych republikach radzieckich. Jest to po angielskim drugi język najczęściej używany w nauce. Jedna czwarta książek ukazujących się na świecie jest wydawana po rosyjsku.

Cyrylica wywodzi się od głagolicy, alfabetu stworzonego ok. 864 r. przez dwóch zakonników z Tesalonik, **Cyryla i Metodego**, którzy ewangelizowali Słowian na Morawach. W 1710 r. Piotr Wielki uprościł alfabet, wprowadzając **grażdankę**. W 1917 r. z alfabetu usunięto cztery litery – współczesny rosyjski alfabet liczy ich trzydzieści trzy.

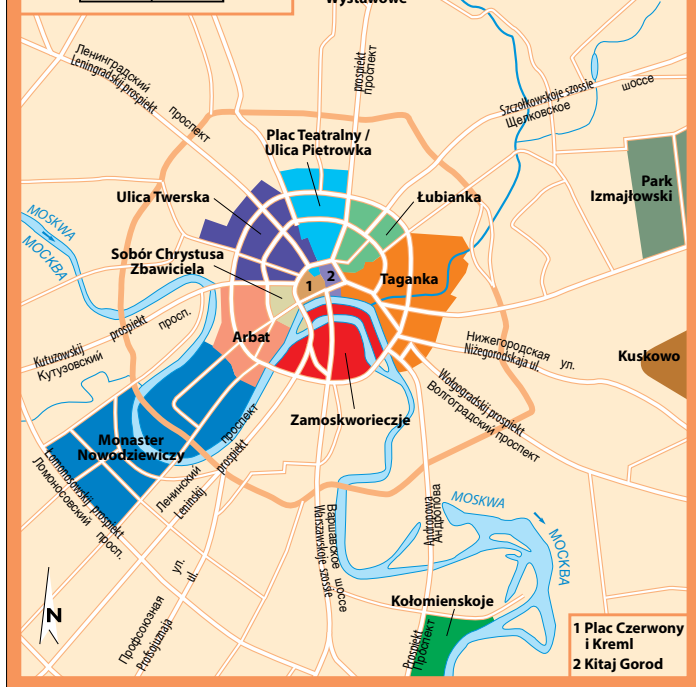


© Pavel Losovsky / Fotolia.com

Współczesne oblicze Moskwy

DZIELNICE MOSKWY OPISANE W PRZEWODNIKU

0 1,5 3 km



Zaproszenie do podróży | **Oto Moskwa**

ALFABET ROSYJSKI

Litery rosyjskie

Wymowa

А а	a
Б б	b
В в	w
Г г	g
Д д	d
Е е	je
Ё ё	jo
Ж ж	ż
З з	z
И и	i
Й й	j
К к	k
Л л	l
М м	m
Н н	n
О о	o
П п	p
Р р	r
С с	s

Litery rosyjskie

Wymowa

Т т	t
У у	u
Ф ф	f
Х х	ch
Ц ц	c
Ч ч	cz
Ш ш	sz
Щ щ	szcz
Ъ ъ	znak twardy (poprzedzającą go spółgłoskę wyma- wia się twardo)
Ы ы	y
Ь ь	znak miękki (poprzedzającą go spółgłoskę wyma- wia się miękko)
Э э	e
Ю ю	ju
Я я	ja

PLAC CZERWONY

(Красная площадь) ★★★

Plac Czerwony jest obok Kremla najważniejszym symbolem Moskwy. We wspomnieniach z minionej epoki jawi się jako scena wielkich komunistycznych uroczystości. Dziś ta olbrzymia przestrzeń jest przede wszystkim wspaniałym zespołem architektonicznym, nad którym górują kopuły soboru Wasyla Błogosławionego oraz wieże i czerwone mury Kremla.

Zwiedzanie

Pomnik marszałka Żukowa

(Памятник маршалу Жукову) (B1)

Po przeniesieniu pomników komunistycznych dygnitarzy do Parku Sztuki Moskwa znów zapełnia się monumentami – tym razem poświęconymi postaciom historycznym, piłkarzom i piosenkarzom. Kontrowersyjny pomnik konny **marszałka Gieorgija Żukowa** (1896–1974), głównodowodzącego Armii Czerwonej w latach 1944–45, powstał z okazji 50. rocznicy zwycięstwa nad nazistami (1995).

Dawne Muzeum Lenina

(Бывший музей Ленина) (B1)

Tel.: 8 (495) 692 57 79 – www.shm.ru.

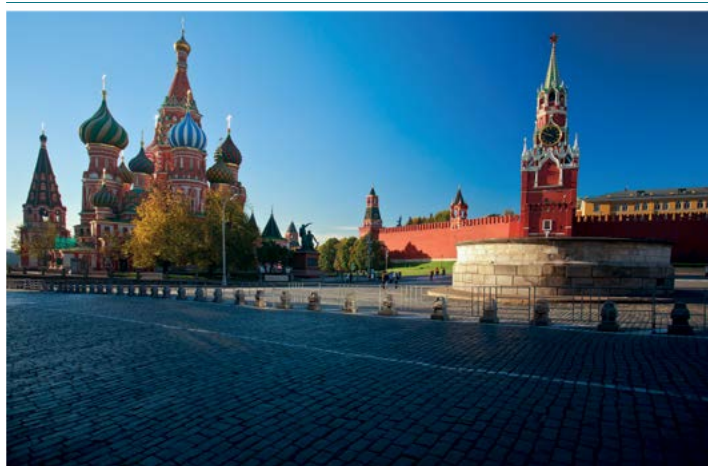
Gmach z czerwonej cegły wzniesiony w 1896 r. według projektu **Dmitrija Ciczagowa** reprezentuje popularny pod

koniec XIX w. styl neoruski, nawiązujący do dawnych rosyjskich tradycji architektonicznych. Niegdyś znajdował się tu ratusz miejski, a później Muzeum Lenina, obecnie nieczynne. Niekiedy w dawnych muzealnych salach są prezentowane wystawy czasowe.

Brama Zmartwychwstania

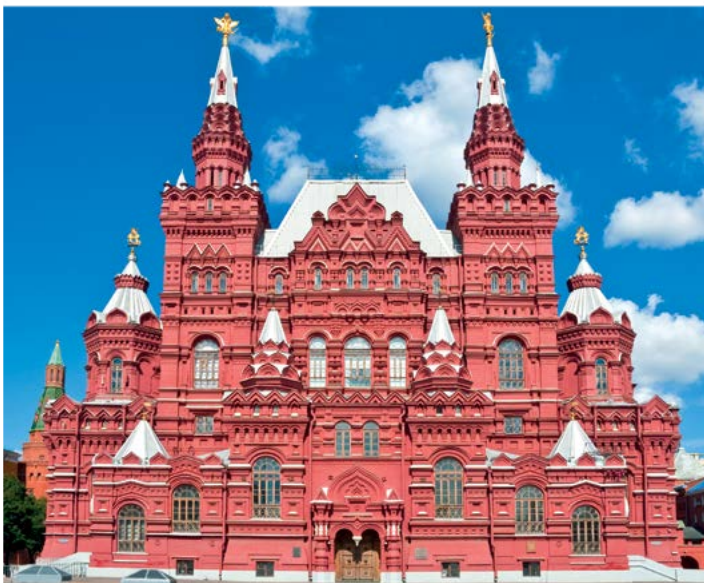
(Воскресенские Ворота) (B1)

Majestatyczna brama wzniesiona w 1534 r. była pierwotnie częścią murów obronnych Kitaj Gorodu. W 1680 r. między jej dwiema arkadami powstała kaplica, w której carowie zatrzymywali się na modlitwę, w drodze na Kreml. Oryginalna budowla została zniszczona w 1931 r. z rozkazu Stalina, by zrobić miejsce dla czołgów i samochodów wojskowych przejeżdżających w czasie defilad odbywających się na placu. W latach 1994–95 bramę zrekonstruowano



© Alexey U / Shutterstock.com

Plac Czerwony



Fasada Państwowego Muzeum Historycznego

PIĘKNY I CZERWONY

Początek „Pięknemu Placowi” dał Iwan III Srogi, gdy nakazał wyburzyć zniszczone przez pożar drewniane domy pod murami Kremla. Było to swego rodzaju miejsce niczyje, które stopniowo zaczęło zagospodarowywać – w 1534 r. powstała Brama Zmartwychwstania, a później cerkiew Wasyla Błogosławionego (1555–61). Z czasem plac stał się miejscem uroczystości koronacyjnych. W XVII w. nadano mu obecną nazwę Krasnaja ploszczad’, która pierwotnie oznaczała „piękny plac” (rosyjskie „krasnyj” znaczyło niegdyś nie tylko „czerwony”, ale i „piękny”).

w pierwotnym kształcie. Jedna ze zdobiących ją mozaik przedstawia patrona Moskwy, św. Jerzego zabijającego smoka. Na bruku przed kaplicą znajduje się złoty krąg z metalu – to od tego miejsca oblicza się odległości w Rosji. Zgodnie z powstałym niedawno zwyczajem należy stanąć na środku płyty i rzucić za siebie monetę. Symbolicznym obrazem współczesnej Rosji, kraju kontrastów między wielkim bogactwem a straszliwą nędzą, jest grupka „babuszek”, zbierających rzucane przez turystów kopiejki...

PLAC ★★★

Gdy przejdzie się przez Bramę Zmartwychwstania, panorama ogromnego placu zapiera dech w piersiach. Widoczne w oddali kolorowe kopuły soboru Wasyla

Błogosławionego łagodzą surowość czerwonych murów Kremla. Najwyższa z baszt – wieża Zbawiciela, góruje nad mauzoleum Lenina. Długi, biały gmach centrum handlowego GUM, wznoszący się po lewej stronie, wprowadza element fantazji w rozmach architektoniczny placu.

Sobór Matki Bożej Kazańskiej

(Казанский собор) (BC1–2)

Ul. Nikolskaja. Podobnie jak inne cerkwie, sobór został zniszczony w czasach reżimu stalinowskiego. Zrekonstruowano go w 1993 r. Pierwszą budowlę w tym miejscu wznosił w 1636 r. **Michał Romanow** (1596–1645), aby uczcić zwycięstwo odniesione nad Polakami w 1612 r., dzięki któremu jego ród przejął władzę.

SOBÓR CHRYSTUSA ZBAWICIELA

(Храм Христа Спасителя) ★

W spokojnej, arystokratycznej dzielnicy położonej w pobliżu Kremla znajduje się jedno z najwspanialszych muzeów w Rosji, nazwane imieniem Puszkina. Także w tym miejscu wzniesiono olbrzymie sanktuarium – wotum wdzięczności dla Zbawiciela za zwycięstwo nad Napoleonem.

Spacer

ULICA WOZDWIŻENKA

(УЛИЦА ВОЗДВИЖЕНКА) (A1)

Ulica Wozdwiżenka biegnie między Maneżem a placem Arbackim, na przedłużeniu Nowego Arbatu. Sunie nią do centrum potok samochodów.

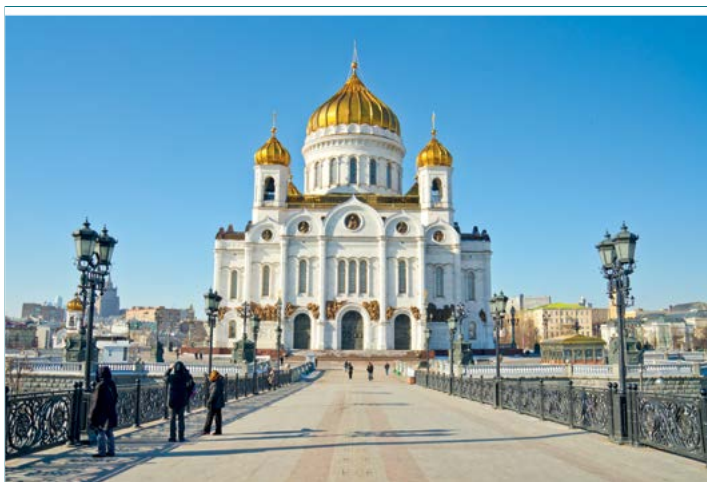
Pod nr. 5/25 mieści się **Muzeum Architektury im. A. Szczusiewa** (Музей архитектуры им. А. В. Щусева) – tel.: (495) 691 21 09 – www.muar.ru – wt., czw. 13.00–21.00, śr., pt.–nd. 11.00–20.00 (kasy są zamykane 30 min wcześniej) – nieczynne w pn. – 250 RUB, bilet ulgowy 100 RUB. Kolekcja muzealna obejmuje bogaty zbiór obiektów (makiety, plany architektoniczne) dokumentujący rozwój rosyjskiej architektury i urbanistyki od średniowiecza do czasów współczesnych. Naprzeciwko znajduje się **Dom Przyjaźni Narodów** (Дом Дружбы Народов) ★. Budynek został wzniesiony pod koniec

XIX w. dla Arsenija Morozowa przez architekta Wiktora Mazyrina w zachwycającym bogactwem dekoracji stylu neomanuelińskim.

BULWAR GOGOLEWSKI

(ГОГОЛЕВСКИЙ БУЛЬВАР) (A2)

Piękny bulwar łączy plac **Arbatskije worota** z placem **Preczistskije worota**. Pomnik pisarza **Mikołaja Gogola** (1809–52) góruje nad początkiem bulwaru, którego środkową część zajmują płótna malarzy amatorów. Po prawej stronie bulwaru odbiegają w bok uliczki, zachęcające do odkrywania okolic Arbatu. Pod nr. 14 znajduje się **Centralny Dom Szachisty** (Центральный дом шахмат), przypominający o randze tego sportu w ZSRR i współczesnej Rosji – tytuł mistrza świata należał do radzieckich i rosyjskich szachistów w latach 1948–72 i 1975–2000. Nazwiska Tigrana Petrosjana, Anatolija



Monumentalny sobór Chrystusa Zbawiciela

MOSKWA



Ruszaj w świat z przewodnikiem Michelin!

- poręczny format
- czytelny układ treści
- fascynujący portret miasta
- liczne ciekawostki
- aktualne informacje praktyczne

Michelin zaprasza Cię do wspólnego odkrywania najpiękniejszych zakątków Moskwy. Z tym przewodnikiem zwiedzanie będzie prawdziwą przyjemnością! Szukasz niezwykłych miejsc i intrygujących zabytków? Nic prostszego! Dzięki gwiazdkom przy nazwach obiektów, dzielnic i miejscowości nie pominiesz żadnej turystycznej atrakcji. Szczegółowe plany i trasy zwiedzania ułatwią poruszanie się po mieście i jego okolicach. Starannie dobrane propozycje miejsc pomogą Ci znaleźć niebanalny nocleg, restaurację czy kawiarnię, w których spędzisz wyjątkowe chwile.

Gwiazdki – tradycyjny system oceny atrakcji turystycznych:

- ★★★ zobacz koniecznie
- ★★ warto odwiedzić
- ★ godne uwagi

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
tel.: 0 801 339900
kom.: 0 601 339900

ISBN 978-83-283-4019-0



9 788328 340190



Zaplanuj trasę podróży
z serwisem
www.ViaMichelin.com

Cena 20,90 zł

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION



1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA



Helion SA